

SÈRIE 2

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta com un tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats.

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament en l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que mostri l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels seus aspectes retòrics: mètrica, figures estilístiques, gèneres, etc.).

No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindeixi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[*La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda]

1.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats a l'enunciat; és a dir:

- Si comenta que *La plaça del Diamant* pot ser interpretada com una «novel·la d'amor» pel fet que s'hi poden veure reflectits els tres amors que viu la protagonista al llarg de la seva vida: amb en Pere, en Quimet i amb l'Antoni.
- Si explica que en cada relació es produeix un canvi vital important: Pere és el primer promès de Natàlia, amb qui trenca en conèixer Quimet; Quimet és el segon protagonista de la novel·la i és qui condiciona la personalitat i bona part de la vida de Natàlia per causa de la relació de dominació que aquest li imposa; i l'Antoni, l'adrogueu de les veges amb qui s'acaba casant i que li salva la vida en cridar-la quan està decidida a suïcidar-se després de la guerra.
- Si fa notar que la pèrdua d'autonomia i la dissolució de la personalitat de Natàlia es produeix de manera progressiva i de manera paral·lela a la pèrdua de l'alegria i el creixement de la tristesa.
- Si comenta que després de la desaparició de Quimet i del matrimoni amb l'Antoni, s'inicia una relació no condicionada pel desig sexual —atès que l'Antoni és «esguerrat del mig»—, i Natàlia deixa de ser Colometa i es converteix en «la senyora Natàlia». Amb aquesta relació la protagonista abandona l'estat de tristesa que l'acompanya bona part de la vida i torna a tenir un paper actiu, la qual cosa es reflecteix simbòlicament en l'episodi sexual del darrer capítol i en la paraula final que tanca la novel·la: «Contents...»

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

[Après moi, le déluge, de Lluïsa Cunillé]

1.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que l'afirmació del títol —*Després de mi, el diluvi*— s'ha atribuït a Lluís XV de França (1710-1774) per referir-se a la desaparició de la monarquia i l'arribada de la república després de la revolució francesa, i també a Mobutu, expresident de la República del Zaire.
- Si comenta que el significat del títol pot voler referir-se a les possibilitats de regeneració de la societat o també, prenent com a referència el diluvi bíblic, com a càstig i reclam de transformació d'una societat occidental que, com es demostra en l'obra, ha oblidat la seva responsabilitat en els països del sud.
- Si explica que al final de l'obra, quan es desvela que el fill del personatge ancià és mort, es possibilita la presa de consciència per part del protagonista europeu —i també de l'espectador— sobre la necessitat de canviar les relacions entre el món occidental i els països africans. Fora d'aquest canvi en les relacions, només existeix la mort i la destrucció.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

[*Campos de Castilla*, d'Antonio Machado]

2.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, alguns dels aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el poema està format per set sirventesos escrits en versos alexandrins: els sis primers serveixen al poeta per reflexionar sobre el passat recent d'Espanya i el darrer per exhortar la joventut.
- Si comenta que en la primera estrofa es presenta una España pobre i desorientada que no sap d'on li venen els mals («para que no acertara la mano con la herida»); que en les estrofes 2 a 5 s'expliquen els esforços i els ideals de canvi de la generació de Machado per deixar enrere la decadència de valors antics («un alba entrar quería; con nuestra turbulencia / la luz de las divinas ideas batallaba»); que en el sisè sirventès es fa referència a una España que no ha canviat tot i els esforços d'uns quants («aún la tenemos: pobre, escuálida y beoda»); i en la darrera estrofa es fa una crida a la nova generació que pren el relleu dels valors renovadors que provenen «de más alta cumbre» i que han de permetre la transformació del país.
- Si analitza i explica el conjunt de les parts d'aquesta poema com una reflexió sobre la situació d'Espanya i el seu passat, i sobre la impossibilitat de reeixir en l'intent renovador promogut per Machado i per escriptors i intel·lectuals de la seva generació.

Si l'alumne complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

[*La casa de Bernarda Alba*, de Federico García Lorca]

2.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si sap situar el diàleg del fragment a l'inici del tercer acte, en el qual s'arribarà al desenllaç tràgic de l'obra.
- Si explica que a *La casa de Bernarda Alba* el cavall pot ser entès de manera simbòlica com la libido o el desig sexual desfermat que en aquest passatge, pel fet que el cavall està reclòs i reacciona violentament per alliberar-se, és una sexualitat reprimida.
- Si posa en relació aquesta idea amb el personatge de Pepe el Romano, amb el desig animal i amb la força de la joventut. Fins i tot Adela mostra admiració per la blancor i les proporcions del cavall abans de la seva trobada amb Pepe el Romano.
- Si comenta que aquest passatge pot ser considerat l'inici del desenllaç de l'obra ja que és un punt d'inflexió en la tensió dramàtica ascendent que anuncia el final tràgic de l'obra.

Si l'alumne/a complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

OPCIÓ B

[*Nada*, de Carmen Laforet]

1.a.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand inclou a la seva resposta alguns dels següents punts:

- Si explica que el procés de creixement i d'aprenentatge viscut per Andrea al llarg de la novel·la és narrat d'una manera nova en el panorama literari espanyol dels anys quaranta perquè descriu amb cruesa i sense idealitzacions la realitat social de l'època.
- Si comenta que la novel·la té trets propis de corrents narratius renovadors, com l'existencialisme i el tremendisme (*La familia de Pascual Duarte*, de Cela), i dona alguns exemples extrets de la història narrada per Andrea: la frustració, el pessimisme i l'escepticisme que viu la protagonista des que s'instal·la a viure al carrer Aribau, els detalls com la venda d'objectes de valor de la casa per poder sostenir la família, la gana que es reflecteix en alguns moments de la narració, l'amargor que viu Angustias, etc.
- Si explica que aquesta nova manera de descriure la realitat, pel fet de no idealitzar-la i d'optar per una descripció crua de les vivències i les situacions viscudes per la protagonista, no va ser ben vista per la censura del règim franquista perquè evidenciava les mancances greus que patia la societat de l'època.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

[*Retahílas*, de Carmen Martín Gaité]

1.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si explica que el diàleg que s'estableix entre Germán i Eulalia és una forma de reivindicació —com deia Carmen Martín Gaité— de la paraula com a solució als problemes; un diàleg per al qual calia trobar un receptor o interlocutor ideal.
- Si posa de manifest que en el diàleg que s'estableix entre els protagonistes, Eulalia explica i parla del passat i el futur, defensa i critica la pròpia història, i s'enfronta a la pròpia realitat mitjançant la narració adreçada a un interlocutor, el seu nebot Germán, que l'escolta.
- Si comenta que en un espai de temps breu —de la mitjanit a la matinada— els dos protagonistes conversen plàcidament, sense interrompre's, escoltant-se i ambdós tenen les mateixes possibilitats d'intervenir. I si explica que aquest diàleg acaba estructurant la novel·la, amb una distribució rigorosa i equitativa de les funcions de l'emissor i del receptor.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

[L'irradiador del port i les gavines, de Joan Salvat-Papasseit]

2.a.

Els tres punts corresponents al contingut es poden assignar si l'alumne/a tracta, per separat o conjuntament, alguns dels aspectes especificats en la pregunta, és a dir:

- Si comenta que el poeta, tot i subtitular el llibre *Poemes d'avantguarda*, construeix el poema «Pantalons llargs» amb una estrofa tradicional com la quarteta escrita amb versos alexandrins cesurats (6+6). La rima s'estructura en tres quartetes encadenades (ABAB CDCD CECE) seguides d'un apariat (AA).
- Si explica que en aquest poema, de la mateixa manera que en l'article publicat a *La Revista*, Salvat fa referència a la seva evolució com a poeta, des de la infantesa literària —«la gorra de cop»— fins a la seva entrada a la literatura adulta —els «pantalons llargs»—.
- Si s'adona que la «campaneta daurada» del «carret de fira» —que obre i tanca el poema— i el «cavallet de cartró» són el símbol de la infantesa que es deixa enrere «al terrat», tot i que el poeta se sent «infant encara».
- Si explica que el tractament del pas del temps en el poema, com en l'article, permet la reflexió sobre el trànsit d'una joventut literària marcada per l'abrandament avantguardista cap a un posicionament adult —«els pantalons llargs»— en què tot i l'admiració per la novetat de les avantguardes no es renuncia a «aquesta poesia que s'anomena clàssica».

Si l'alumne/a complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

Proves d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys 2023. Criteris d'avaluació

[Cròniques de la veritat oculta, de Pere Calders]

2.b.

Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa el fragment en la part del llibre titulat *Ver, però inexplicable* i explica el joc irònic que s'estableix entre conceptes com veritat i versemblança en relació amb una història que el mateix autor qualifica d'inexplicable, sense sentit.
- Si esmenta que en el conte, com en la resta de narracions del llibre i en bona part de la narrativa de Pere Calders, és molt important la presència de fets insòlits i imprevistos.
- Si comenta i exemplifica el comportament absurd dels dos personatges en una situació tan dramàtica com és la guerra. Per exemple, parlant civilitzadament o argumentant i replicant l'enemic amb raonaments il·lògics en el context d'una guerra.
- Si explica que l'humor és el recurs utilitzat com a forma de distanciament del fet bèl·lic i en posa exemples: el narrador ajuda el seu enemic a camuflar-se millor; el paracaigudista, tot i tenir arma, no dispara contra el seu enemic; els personatges eviten barallar-se a cops de puny enmig del context bèl·lic, primer perquè estan fora del camp de batalla i després per no faltar al respecte al progrés que suposen les armes; es juguen la seva sort al joc infantil de la ratlleta; el guanyador s'accontenta amb la bicicleta de l'enemic com a recompensa per haver capturat un enemic...

Si l'alumne/a complementa la resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.